

Blooms taksonomi

Det ville ikke være så vanskelig å være rettferdig om ikke menneskene var så forskjellige. Platon, gresk filosof

Begrepet *Blooms taksonomi* har fått navn etter den amerikanske professoren Benjamin Bloom. I 1956 utgav han boka *Taxonomy of Educational Objectives*. Her beskriver Bloom en inndeling i seks kunnskapsnivåer. Dette er nivåer som spenner fra reproduksjon av kunnskap til refleksjon. Blooms nivåer går fra gjengivelse av fakta via forståelse, anvendelse, analyse, syntese og fram til vurdering.

I norsk skole har vi mange års erfaring i å teste elevenes kunnskaper. Tradisjonelt har eksamen i hovedsak dreid seg om å teste kunnskaper. De elevene som har evnet å reprodusere mye og ”riktig” kunnskap, er gjerne blitt regnet som ”flinke” elever. I boka ”Vurdering for læring” kan vi lese følgende: *Ethvert spørsmål som er av den typen at man kan finne et direkte svar på spørsmålet ved å slå opp i læreboka, kan sies å teste hukommelse. Dersom lærebøker, Internett og bibliotek er åpne for elevene mens prøvene avlegges, er dette en garanti for at spørsmål som bare tester hukommelse, blir redusert til et minimum..*

I dagens informasjonssamfunn blir det ikke tilstrekkelig å bare kunne reprodusere kunnskap. Elevenes evne til å vurdere, tolke og forstå blir blant annet testet ut i PISA-undersøkelsene. *Blooms taksonomi gjenspeiler det man i PISAs leseundersøkelse regner som de tre mest sentrale aspektene å kunne beherske i framtidens samfunn: Hente ut informasjon, tolke og trekke slutninger og reflektere over form og innhold og vurdere teksten kritisk* (Helhetlig skoleutvikling. Læringsstrategier og utviklingsverktøy. Tom Rune Fløgstad og Grete Helle. 2007).

Lærer. Er dette en sann huskeprøve eller er det en prøve hvor vi må tenke? Når vi skal stille spørsmål til elevene, blir det derfor viktig at vi allerede tidlig i skoleløpet stiller spørsmål fra alle de seks nivåene som er beskrevet i Blooms taksonomi. Det kan da være til god hjelp for oss å tenke over hvilke verb vi bruker. Verbene *gjengi* og *presenter* er lett gjenkjennelige i forhold til å reprodusere faktakunnskap. Brukes derimot verbene *identifiser*, *klassifiser* eller *sammenlign*, er vi inne i kategorien analyse.

Elever som gjennom sin skolegang i stor grad utsettes for mange og lukkede spørsmål, vil gjerne mangle strategier for refleksjon. Det er derfor viktig at elevene blir undervist i hvordan spørsmål kan stilles. Forskeren Raphael sier at elever som vet hvordan spørsmål stilles, gjerne er flinkere til å besvare spørsmål enn elever som ikke er kjent med at spørsmål kan hentes fra ulike kategorier.

Etter ide fra R.C. Pettersens artikkel *Kvalitetslæring i høgre utdanning* har jeg laget følgende oversikt:

Nivå	Kvalitet	Uttrykkes ved å	Aktuelle verb
1	Hukommelse/ faktakunnskap	Gjenfortelle det som står i læreboka, med lærebokas ord og uttrykk, isolerte enkeltopplysninger	Gjengi, angi, definer, beskriv, navngi
2	Forståelse	Gjengi lærestoffet med egne ord, trekke sammenbindende linjer mellom ulike deler av fagstoffet, påpeke likheter og forskjeller	Forklar, påpek forskjeller, karakteriser
3	Anvendelse	Å bruke innlært stoff til å løse enkle oppgaver på en standardisert måte	Finn, bruk, beregn
4	Analyse	Bruke innlært stoff til å dele opp komplekse oppgaver i enklere delproblemer, skille disse fra hverandre og løse delproblemene hver for seg	Analyser, identifiser, undersøk, finn ut, fortolk, gjør rede for
5	Syntese	Kople sammen innlært stoff fra ulike deler av faget til å løse komplekse oppgaver på en original og situasjonstilpasset måte	Kombiner, foreslå, velg, konkluder
6	Vurdering	Gi uttrykk for egne refleksjoner omkring kunnskapens validitet, nytteverdi osv	Bedøm, vurder, drøft, diskuter, begrunn, avgjør

Litteratur:

Fløgstad, Tom Rune og Helle, Grete. Helhetlig skoleutvikling. Læringsstrategier og utviklingsverktøy. 2007

Høihilder, Eli Kari. Vurdering for læring. 2008

Pettersen, R. C. Kvalitetslæring i høgre utdanning. 2005

Sandell, Marie. Alle kan lære, men ikke på samme måte, og ikke på samme dag. 2006

Nettsted:

Meldal vgs har hatt fokus på Blooms. Ved å gå inn på de to adressene nedenfor vil dere finne en lærer- og en elevutgave.

http://regyo.net/ullkorga/elilyng/b_taks.htm

http://regyo.net/llkorga/elilyng/blooms_elev_beskrivelse.htm

